

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Martinus Cardinalis contra morem à legatione Daniæ rediens pauper, equum, quo valde indigebat, ab Episcopo quodam sibi in itinere donatum statim ad eum remisit ex quo intellexit illum causam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Apud Barom. ad
an. 1059. §. 43.
Fide etiam Joan-
nem monachum
in vita Petri Da-
miani cap. 16.

ricis, qui aiebant non debere Ambrosianam Ec-
clesiam Romanis legibus subjacere, nullamque
judicandi vel disponendi vim Romano Pontifici
in illa sede competere, nimis indignum esse ut
quæ sub progenitoribus eorum semper exte-
rerat libera, ad confusionis eorum oppro-
brium nunc alteri foret Ecclesiæ subjecta.
Auxit hanc indignationem ordo confessus
in synodo servatus, cui præfuit Petrus Lega-
tus, ad dexteram habens Anselmum Epif-
copum Lucensem, ad sinistram verò Gui-
donem Archiepiscopum Mediolanensem. Et
tamen ista tentabantur ab homine sanctissi-
mo & modestissimo, & qui ista agere ausus
non esset, nisi ea fuisset seculi illius disciplina.

V I. Ista præmittenda erant ut veniremus
ad narrationem magni exempli ab eo tum
editi. Ea est auctoritas cui contradici non
possit. Rem quippe ad se pertinentem scripsit
ipse Petrus Damiani in epistola ad Domini-
cum Loricatum eiusque fratres: *Dico vobis
quid mihi nuper acciderit. Mediolanensem urbem
Domini Nicolai Pape legatione sanctus adivi.
Ibi dum essem, Abbas sancti Simpliciani vascu-
lum mihi argenteum loco muneris misit. Quod
dum oblatum repente vidissem, primò quidem as-
pernatus abhorui, & cur ille mihi manus offer-
ret subtiliter inquiri. Suspiciatus quippe sum
quòd negotium fortassis haberet, atque ideo anti-
cipando præveniens, muneribus occuparet. Mos
quippe est apud nos, ministros videlicet apostoli-
cæ sedis, ab his quorum negotium pendet nihil
provisum accipere, ab his autem qui omnino quieti
sunt, si dare voluerint, non abscicere. Et hæc re-
gula non omnium nostrum, sed illorum duntaxat
est qui meliuscule se ab aviditate custodiunt.
Quid plura? Convenitur ad commune colloquium,
cur donum sit largitus inquiritur, utrum causam
habeat sciscitatur. Addit deinde Petrus ma-
nifestè patuisse hoc munus ab Abbate da-
tum esse amicitiae tantum causa, multas por-
rò contradictiones passum esse se in conf-
scentia sua propter munus acceptum, deni-
que temperamentum excogitasse quo, cum
alter recipere noller datum, munus retine-
ret, & cupiditatis suæ turpitudinem, ut lo-
quitur vir sanctus, palliaret. Verùm cum
nec sic conquiesceret mens ejus, ex eremo,
quò se receperat, rixam mentis suæ ultra
non perferens, Abbati illi munus suum re-
mittere studuit, certus se contra sordes mu-
nerum jam cautiùs vigilaturum.*

V I I. Sequens seculum plurima bona
exempla protulit. Initium autem faciendum
est à Gonone Episcopo Prænestino, quem
legatione apostolicæ sedis in Gallia ornatum
fuisse avo Callisti secundi constat. Laudat
illum Hildebertus Archiepiscopus Turo-
nensis ob ceteras quidem virtutes ejus, sed
Tom. II.

ob eam in primis causam quòd integer esset
inter munera, id est, quòd flecti se non si-
neret muneribus. Hæc sunt ejus verba ex
epistola x l v. ad hunc Legatum data: *Zel-
um legis habes; quem tamen tibi cathedra non
contulit, sed apud te invenit. Id ostendunt com-
missa tibi Ecclesiæ negotia, quæ pariter & inter-
minas intrepidus & integer inter munera sub ca-
pitis discrimine peregisti. Admonet deinde il-
lum ut in proposito perseveret, nè se mu-
neribus præstet obnoxium: Perseveres oro,
inquit, nec aliquando patiaris ut illud purissimum
bonæ conscientie tuæ argentum cuiuslibet muneris
scoria decolorer. Venturus est Sathanas ad te, qui
temete, qui dicat: Hæc omnia tibi dabo, si pro-
cidens adoraveris me. Sed, si bene novi te, sic
respondurus es tentanti: Vade retro Sathana.*
Hæc Hildebertus, satis innuens raram fuisse
abstinentiam illam in Legato sedis apo-
stolicæ, existimans insuper ejus momenti
ejusque periculi rem esse ut non immeritò
admonendus esset Legatus ne se munerum
oblatione frangi sineret.

V I I I. Sed o mihi locum suavem, inquit
sanctus Bernardus, ubi incidit occasio memo-
randi & nominandi suavisissimi odoris virum,
Episcopum loquor Carnotensem Gaufridum, qui
legationem in partibus Aquitaniæ propriis sump-
tibus strenuè administravit, idque annos plures.
Rem loquor quam vidi ipse. Eram cum eo in terra
illa, cum à quodam Presbytero presentatus illi
est piscis quem vulgò vocant sturjonem. Percun-
ctatus Legatus quanti venerit, Non accipio, in-
quit, nisi receperis pretium. & resignavit solidos
quinque invito & verecundo. Item cum essemus
in quodam oppido, domina illius oppidi obtulit ei
pro devotione cum manutergio duas vel tres pa-
ropsides pulchras, ligneas tamen: quas aliquan-
diu intuens homo scrupulose conscientie, lauda-
vit eas, sed non acquievit accipere. Quando ar-
genteas recepisset qui ligneas refutavit? Perstrin-
git ista Joannes Saresberienensis, auctore usus
sancto Bernardo, his verbis: *Taceo quòd ve-
nerabilis pater Gaufridus Carnotensis, Legatus
Aquitaniæ, provincialium munera non recepit,
nisi in causa esculenti & poculenti, & hoc cum
summa frugalitate, sed omnia que in xeniorum
ratione offerebantur, ut sterora contemnebat. Te-
statur sanctus Clavevallensis quòd piscem quem
vulgò sturjonem dicunt, à devoto quodam lega-
tionis suæ Clerico gratis accipere noluit, nec ante
acquievit offerentis improbitati quam ei pro ad-
missa pretium numeraret. Fuit autem Gaufri-
dus Legatus in Aquitania sub Innocentio II.
ut supra vidimus.*

IX. Ejusdem Innocentij ætas protulit
alium virum memorabilem dignumque ha-
bitum cui idem sanctus Bernardus elogium
poneret. Fuis is Martinus Presbyter Cardia-

X

S. Bernard. lib. 4.
de consider. c. 5.

Joan. Saresb. lib.
5. policrat. c. 25.

Vide supra cap.
44. §. 11.

Baron. ad an.
1154. f. 1.

nalis, apostolicae sedis legatione functus in Dania primis Innocentij pontificatus annis, unde reversus est in Italiam anno MCXXXIV. quo tempore Pisanum Concilium celebrabatur. Meminit istius viri Ioannes Saresburiensis in loco paulò antè laudato, his verbis: *Quid referam Martinum, qui contra morem à legatione rediens pauper, cum ab Episcopo Florentino equum socio necessarium magna compulsus instantia accepisset, eundem restituit donatori, ex quo cum ab initio dati muneris causam in Romana Curia ventilandam habuisse cognovit. Sed audiamus sanctum Bernardum. Dignum nunc, inquit, ad medium venire factum dulcis memoriae Martini nostri. Nosti hoc, sed an memineris ignoro. Is Cardinalis Presbyter, functus aliquando legatione in Dacia, tam pauper remeavit ut penè expensis & equis deficientibus, vix perveniret Florentiam. Ibi Episcopus loci donavit ei equum, quo Pisas usque, ubi eramus tunc, pervectus est. Postridie credo secutus Episcopus, (erat enim illi causa cum adversario, & agendi aderat dies) cepit requirere suffragia amicorum. Cumque per singulos sollicitarentur, ventum est ad Martinum. Fiducia erat major in illo, qui non posset immemor esse recentis beneficii. Tum Martinus, Decepisti me, inquit, nesciebam tibi imminere negotium. Tolle equum tuum; ecce in stabulo est. Et hora eadem resignavit illi.*

X. Exclamat hoc loco sanctus Bernardus in felicitatem istius exempli, Eugenio tertio, ad quem ista scribuntur, aperte infinuans tanto magis aestimandum Martinum quanto minus frequentia erant exempla istiusmodi. *Quid dicis, mi Eugeni? Nonne alterius seculi res est rediisse Legatum de terra auri sine auro, transisse per terram argenti & argentum nescisse, donum insuper quod poterat esse suspectum illi co rejecisse? Et paulò post, cum retulisset historiam sturgionis repudiati à Gaufrido Episcopo Carnotensi, rursus exclamat: O si talium daretur virorum copia quales perstrinximus nunc? Quid te felicius, quid illo iucundius seculo? Nonne secunda ab aeternitate illorum tibi temporum beatitudo videretur, cum te quaqueversum procedens stipatum videres tam inclyto agmine beatorum? Deplorat deinde statum Curiae Romanae illius temporis. Et nunc, inquit, reduc oculos, mi Eugeni, ad eum qui nunc est Curiae sive Ecclesiae statum & studia Prelatorum, eorum praesertim qui sunt in circuitu tuo.*

Baron. ad an.
1151. f. 6.
Vide Ioannem
Hagysfeld, in
Continuaz hist.
Sincroniz Danicim.
p. 46. 277.

XI. Idem sanctus Bernardus alibi impensè laudat alium virum sanctissimum, Ioannem videlicet Papanonem, quem Eugenius III. Legatum in Hyberniam misit anno M C L I. ut in eam insulam quatuor deferreret Pallia, quorum usus illic haecenus non fuerat, adeoque Malachias Archiepiscopus illius insulae non habuerat plenitudinem pote-

statis. Non est hujus loci differere de his quae gesta ab eo sunt in illa legatione. Sufficit ostendisse mores ejus fuisse inculpato longè. que diversos à Iordano Legato, quem idem Eugenius in Germaniam miserat. Quippe sanctus Bernardus, cum enarrasset facta & horrenda facinora ac sacrilegia Iordani, de quibus supra dictum est, flectit deinde ad Ioannem Papanonem, quem laudat ob diffinitudinem morum. *Non sic Dominus Ioannes Papanonem, inquit, non sic, cujus laus est in Ecclesia, quippe honorificantis ubique ministerium suum.*

XII. Inter haec temporum mala nonnulli reperiebantur, ut vides, viri sancti, qui ministerium suum honorificabant, ut loquitur sanctus Bernardus, & neque muneribus neque gratia sinebant mores suos corrumpi. Iam antea locuti sumus de Ioanne Neapolitano Cardinale, quem unà cum Episcopo Ostiensi Alexander III. in Sicilia Legatum constituit. Et is quidem amore pecuniae fecit quicquid ab eo petebatur, nullam occasionem praetermittens congerendarum divitiarum, adeo ut causam injustissimam in se suscepit lucri causa. *Episcopus autem Hostiensis, inquit Hugo Falcandus, vir honestatis non indubiae, cum socium suum vidisset muneribus & gratia esse corruptum, eoque ipso rectè iudicandi libertatem sublatam, nullis precibus adduci potuit ut eorum vellet iudiciis interesse. Erat is Humbaldus Episcopus Ostiensis.*

XIII. Admirabilem abstinentiam in Cardinale ejusdem nominis valde laudat sanctus Thomas Cantuariensis. Miserat Henricus secundus Anglorum Rex ad Curiam Romanam nonnullas auri libras, ut Baronius ait, erogandas in Cardinales, ut eos sibi propitios habere posset adversus sanctum Thomam. Victa est Curia Romana. Fuere tamen aliqui, & inter hos Humbaldus, qui Regis aurum contemnerent. Laudat illum, ut dixi, ob eam ipsam causam idem sanctus Thomas ad eum scribens his verbis: *Non abiistis post aurum, quo nuper ad lesionem nostram & apostolice sedis confusionem capti sunt quidam; quorum patrocinio receptis literis apostolicis, quas lectitari facit in utriusque regni compitis Rex Anglorum, se de Romana Ecclesia gloriatum esse triumphasse.* Ex hac Romana Ecclesiae sive Curiae mala consuetudine factum ait idem Thomas ut flagella Dei gravia & toti mundo vix portabilia veniant super eam.

XIV. Anno M C L X X V I I I. missus in Gallias est Petrus Presbyter Cardinalis Tituli sancti Chrysoconi. Occasio mittendi Legati fuit recens oborta haeresis in pago Tolosano. Laudat illius abstinentiam Henricus Abbas Clavallensis in epistola nondum

Vide Epistolam
43. 5. 4.

3. Baron.
417. 31.

Vide Epistolam
41. 6. 7.

Epistolam
117. 117.

Baron. ad an.
1147. 10.

Anal. Baron.
2. 34.

Vide ad an.
1151.

Vide Ioannem
Sincroniz Danicim.

Vide Baron.
an. 1174. f. 1.